

Asia: VN/21121/2024

Kysely EU:n verkkolähetysdirektiivin (2019/789) kansallisen täytäntöönpanon vaikutuksista eri toimijoiden näkökulmasta

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko 25 h §:n muutos selkeyttänyt alkuperäistä lähettämistä ja edelleen lähettämistä koskevan sääntelyn soveltamista ja onko lainmuutoksilla (25 h § ja 25 m §) ollut vaikutusta omaan toimintaan tai edustamienne tahojen toimintaan?

Ei ole ollut vaikutusta, perustele.

Voitte kirjoittaa perustelunne alla olevaan tekstikenttään.

Ei ole selkeyttänyt.

Verkkolähetysdirektiivin kansallisen voimaansaattamisen yhteydessä tekijänoikeuslain 25 h §:ään tehty muutos ei ole selkeyttänyt tilannetta liikenne- ja viestintävaliokunnan lausunnon edellyttämällä ja kannattamalla tavalla. Sääntelymuutos on sen sijaan lisännyt oikeudellista epävarmuutta. Se tulee korjata verkkolähetysdirektiivin sallimalla tavalla niin, että varmistetaan nykytilanteen säilyminen kotimaisessa televisiojaketussa luoden osapuolille oikeusvarmuutta ja turvaten investointien jatkumisen kotimaisiin av-sisältöihin.

2. Palveleeko nykyinen sääntely ohjelmien tuotantojen ja lähettämisen kokonaisuutta eri osapuolet huomioon ottaen?

Ei, perustele

Voitte kirjoittaa perustelunne alla olevaan tekstikenttään.

Ei palvele.

Alkuperäisen lähettämisen ja edelleen lähettämisen määritelmien epäselvyydet tulee viimeistään nyt selkeyttää. Epäselvä tilanne aiheuttaa vastakkainasettelua ja luottamuspulaa eri osapuolten välillä ja vaarantaa av-sisältöjen saataville saattamisen.

a) Onko 25 h §:n muutos selkeyttänyt alkuperäistä lähettämistä ja edelleen lähettämistä koskevan sääntelyn soveltamista kaapeliyhtymien ja taloyhtiöiden toiminnassa?

Ei, perustele

Voitte kirjoittaa perustelunne alla olevaan tekstikenttään.

Ei ole selkeyttänyt.

Oikeudellinen epävarmuus televisioyhtiöille ja muille osapuolille ei ole omiaan tukemaan nykyisenlaista laajaa maksutonta kanavatarjontaa kansalaisille. Lainsäädännöllä on kyettävä luomaan vakaa ja ennustettava toimintaympäristö.

Televisioyhtiöt ovat hankkineet oikeudet kaikille jakeluteille kattavasti koko Suomen alueelle, ja kaikille oikeudenhaltijoille on korvaukset maksettu. Alkuperäistä lähetystä toteuttaessaan lähettäjäyhtiöt voivat käyttää alihankkijoita ja hyödyntää erilaisia verkkoja. Vapaasti vastaanotettavien kanavien lähettämisen käytetty teknologia tai jakelutapa antenni-, kaapeli- tai yhteisantenniverkoissa ei tee kotimaisten kanavien jakelusta lähtökohtaisesti edelleen lähettämistä. Verkkolähetysdirektiivi edellyttää teknologianeutraalia sääntelyä, ja olennaista täten on, että televisioyhtiöt ovat hankkineet esitysoikeudet teknologianeutraalisti koko Suomeen.

Verkkolähetysdirektiivin mukaan teknistä välittämistä ei katsota edelleen lähettämiseksi. Määrittävää alkuperäiselle lähettämisen on myös, että oikeudenhaltijat ovat luovuttaneet lähettäjäyhtymänsä tarvitsemat oikeudet ja oikeudenhaltijoille on korvattu käytöstä (tämä on vahvistettu myös EU-käytännössä C-138/16 - AKM, 28–30 kohta). Kuten talousvaliokunta on lausunnossaan edellyttänyt, tekijöillä ja oikeuksien käyttäjillä kuten televisioyhtiöillä tulee edelleenkin olla oikeus sopia ensisijaisesti suoraan keskenään oikeuksien käytöstä kaikissa jakelukanavissa.

Perustuslakivaliokunta on myös ottanut lausunnoissaan kantaa kaksinkertaisten korvausten perusteettomuuteen (PeVL 7/2005 vp ja PeVL 64/2014) toteamalla muun muassa seuraavaa: ”Tekijän oikeus saada korvaus alkuperäisen ohjelman lähettäjäyhtymänsä lisäksi myös ohjelmaa jakavalta teleyritykseltä ylittää valiokunnan mielestä sen, mihin tekijällä tulee kohtuudella olla tällaisessa tilanteessa oikeus”.

Verkkolähetysdirektiivi koskee vain rajat ylittävää toimintaa, ja sen tarkoitus on vain täydentää suoraa sopimista tekijöiden ja lähettäjäyhtiöiden välillä niissä tilanteissa, joissa lähettäjäyhtymä ei ole

hankkinut tarvittavia oikeuksia toisen jäsenvaltion alueelle. Edelleen lähettämisen konstruktion ei ole koskaan tarkoitettu syrjäyttävän suoraa sopimista ja alkuperäistä lähettämistä.

Alkuperäisen lähettämisen ja edelleen lähettämisen määritelmiä on täsmennettävä, ja tekijänoikeuslaissa tulee vahvistaa nykytila eli se, että kotimaisten vapaasti vastaanotettavien televisiokanavien jakelu antenni- kaapeli- ja yhteisantenniverkoissa on alkuperäisen lähettämisen piiriin kuuluvaa toimintaa.

b) Onko kaapeliyhteyksien ja taloyhtiöiden toimesta tapahtuva televisiosisällön jakelu kansalaisille vähentynyt, kasvanut tai muutoin muuttunut uuden sääntelyn (25 h §) seurauksena? Liittäkää vastaukseen mahdollinen tilastotieto.

-

Voitte kirjoittaa perustelunne alla olevaan tekstikenttään.

-

c) Ovatko verkkoyhteykset ja taloyhtiöt joutuneet maksamaan uuden sääntelyn (25 h §) seurauksena uudelleen tekijöille televisiosisällön edelleen lähettämistä korvauksia tilanteessa, jossa alkuperäinen lähettäjä on jo maksanut tekijöille koko Suomen osalta televisiosisältöä koskevista oikeuksista? Liittäkää vastaukseen mahdollinen tilastotieto.

-

Voitte kirjoittaa perustelunne alla olevaan tekstikenttään.

-

4. Eduskunnan lausuman (EV 312/2022 vp) mukaisesti arvioinnissa tulee huomioida myös perusoikeusvaikutusten punninta suhteessa sääntelyn tulkinta- ja soveltamiskäytäntöihin ja määrittelytarpeet erityisesti alkuperäisen ja edelleen lähettämisen suhteen. Korkeimmassa oikeudessa on vireillä oikeudenkäynti, jossa on kyse televisiolähetysten edelleen lähettämistä. (Markkinaoikeus on antanut asiassa ratkaisun MAO:285/19, joka ei ole lainvoimainen <https://markkinaoikeus.fi/fi/index/paatokset/teollisjatekijanoikeudellisetasiat/mao28519.html>.)

Miten näkemyksenne mukaan tuleva korkeimman oikeuden ratkaisu tulisi ottaa huomioon eduskunnan lausumassa tarkoitettussa arvioinnissa? Perustele lyhyesti alla olevaan tekstikenttään.

-

Tähtivuori Riikka
Medialiitto ry